

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem JUDr. Pavlem Vlachem ve věci žalobce: F. S. nar. bytem v , zastoupeného JUDr. Marií Ludvovou, advokátkou se sídlem v Ostravě, Dr. Šmerala 6, proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 16, o zadostiučinění nemajetkové újmy a náhradu škody,

t a k t o :

I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 556.600,- Kč s úrokem z prodlení z částky 376.600,- Kč ve výši 7,5% ročně od 12.1.2012 do zaplacení a z částky 180.000,- Kč ve výši 7,5% ročně od 10.7.2013 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku.

II. Žaloba, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 1.282.000,- Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,5% ročně od 12.1.2012 do zaplacení a úrok z prodlení z částky 180.000,- Kč ve výši 7,5% ročně od 12.1.2012 do 9.7.2013, **s e z a m í t á .**

III. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou došlou zdejšímu soudu dne 25.1.2012, doplněnou podáním ze dne 28.11.2012, domáhal na žalované zaplacení částky ve výši **1.838.600,- Kč** s příslušenstvím (úrokem z prodlení ve výši 7,5% ročně od 12.1.2012 do zaplacení) sestávající z níže uvedených nároků:

a) zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež byla žalobci způsobena nezákonným omezením osobní svobody (zadržením a výkonem vazby) v období od [redacted] do [redacted] (tj. celkem 538 dnů) v rámci trestního stíhání vedeného proti jeho osobě pro trestné činy padělání a pozměňování peněz ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 a § 140 odst. 2, odst. 3 písm. b) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon (dále jen „TZ“) a pro přípravu tohoto trestného činu podle § 7 odst. 1 TZ v souběhu s přípravou k trestnému činu podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 4 TZ, spáchané ve formě spolupachatelství podle § 9 odst. 2 TZ, zahájeného usnesením policejního orgánu ze dne 7.5.2004 a skončeného rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 25.6.2010, č.j. [redacted] kterým byl žalobce na něj podané obžaloby zproštěn a který nabyl právní moci dne 25.1.2011, a to ve výši **645.600,- Kč** za uvedené období, tj. po 1.200,- Kč denně za shora uvedené období jakožto rozdíl částek 1.500,- Kč (na kterou žalobce stanoví denní odškodnění) a 300,- Kč, kterou mu za den omezení osobní svobody žalovaná již uhradila;

b) zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež žalobci vznikla v důsledku zahájení a pokračování (vedení) shora uvedeného trestního stíhání (samého) a jež nesouvisí s omezením jeho osobní svobody, a to ve výši **879.667,- Kč** za celé období trestního stíhání;

c) zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež žalobci vznikla v důsledku nepřiměřené délky shora uvedeného trestního stíhání, a to zaplacením částky ve výši **133.333,- Kč**;

d) náhrady škody na zdraví (úzkostně depresivní psychická porucha), kterou žalobce utrpěl zahájením a vedením trestního stíhání a pobytem ve vazbě, zaplacením částky ve výši **180.000,- Kč**.

Na žádost o odškodnění, učiněnou vůči žalované dopisem ze dne 7.7.2011, došlým žalované dne 11.7.2011, reagovala žalovaná toliko přiznáním odškodnění za omezení osobní svobody vazbou ve výši 161.400,- Kč (tj. 300,- Kč/den), jež však považuje žalobce za nedostačující, proto mu nezbývá, než se práva na odškodnění nemajetkové újmy a rovněž i náhradu škody domáhat u soudu podanou žalobou právě částkami shora uvedenými, a to spolu s příslušenstvím (zákonným úrokem z prodlení) od 12.1.2012 (jakožto dne následujícího po uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty k plnění běžící od 11.7.2011) až do zaplacení.

Žalovaná [jednající v souladu s ust. § 6 odst. 1, 2 písm. a) zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „zákon“) shora označenou organizační složkou] navrhla zamítnutí žaloby. Učinila nesporným, že se na ni žalobce dne 11.7.2011 obrátil s návrhem na mimosoudní projednání nároku na odškodnění nemajetkové újmy (nárok na náhradu škody na zdraví u žalované dle jejích tvrzení uplatněn nebyl), jež mu měla být způsobena zahájením a vedením trestního stíhání jeho osoby, výkonem vazby v jeho v rámci v (taktéž nesporné) délce 538 dnů a konečně nepřiměřenou délkou trestního stíhání. Žalovaná uznává existenci odpovědnostních titulů (nezákonného rozhodnutí, tj. vlastního zahájení a vedení trestního stíhání, a nezákonného výkonu vazby v jeho rámci), z uvedeného důvodu uhradila žalobci na odškodnění nemajetkové újmy za vazbu částku 161.400,- Kč, kterou považuje za odpovídající odškodnění. Namítanou délku řízení považuje žalovaná za přiměřenou všem relevantním okolnostem trestního stíhání (jehož průběh podrobně rozebrala), zejména pak jeho složitosti (mezinárodní prvek, znalecké dokazování). K požadavku na odškodnění nemajetkové újmy za (vlastní) trestní stíhání se žalovaná (věcně) nevyjádřila, každopádně jej však rovněž odškodnit odmítla. Vůči všem zažalovaným nárokům pak žalovaná vznesla námitku promlčení (vůči nárokům na odškodnění nemajetkové újmy – v rámci repliky k žalobě ze dne 22.3.2012 - s tím, že trestní stíhání pravomocně skončilo dne 25.1.2011 a žaloba byla podána u soudu až

dne 27.1.2012, vůči nároku na náhradu škody – na závěr prvního jednání soudu dne 23.10.2012 – s tím, že u ní nebyl předběžně uplatněn).

Již ze shodných tvrzení účastníků soud vzal za prokázané, že se žalobce obrátil na žalovanou s žádostí o poskytnutí peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu, a to dne 11.7.2011, a že mu žalovaná již před podáním žaloby na podkladě této žádosti zaplatila za 538 dnů vazby částku 161.400,- Kč (tj. 300,- Kč/den). Lze uzavřít, že žalobce splnil podmínku pro soudní uplatnění nároku na odškodnění nemajetkové újmy v rozsahu všech tří (samostatných) důvodů, předvídanou § 14 zákona; nárok na náhradu škody sice u žalované (jak se podává z textu žádosti o odškodnění) neuplatnil, v této části je nicméně nedostatek předběžného projednání zhojen doručením podání, kterým k uplatnění tohoto nároku došlo (ze dne 28.11.2012) žalované (dne 9.1.2013) a zaujetím negativního stanoviska žalovanou k tomuto nároku (již vznesením námítky promlčení).

Soud vzal z listin obsažených ve spisu Krajského soudu v Ostravě sp.zn. [REDAKCE] za prokázaný průběh trestního stíhání žalobce ve smyslu jeho v žalobě popsaného (a mezi účastníky nesporného) základního ohraničení, počínaje jeho zahájením (usnesením policejního orgánu ze dne 7.5.2004) a konče rozsudkem jmenovaného soudu ze dne 25.6.2010, jímž byl žalobce na něj podané obžaloby zproštěn podle § 226 písm. b) trestního řádu a jež nabyl právní moci dne 25.1.2011.

Podle ust. § 1 zákona stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 2 zákona se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit. Podle ust. § 5 písm. a) zákona stát odpovídá za podmínek stanovených zákonem za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v trestním řízení. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona právo na náhradu škody způsobené rozhodnutím o vazbě má také ten, na němž byla vazba vykonána, jestliže bylo proti němu trestní stíhání zastaveno, jestliže byl obžaloby zproštěn nebo jestliže byla věc postoupena jinému orgánu. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem („obč.zák.“). Podle ust. § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 cit. ust. se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Vzhledem k tomu, že žalovaná namítla promlčení zažalovaných nároků, posuzoval soud předně důvodnost této námítky (veden principem přednosti procesní ekonomie).

Podle ust. § 32 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody podle tohoto zákona se promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Je-li podmínkou pro uplatnění práva na náhradu škody zrušení rozhodnutí, běží promlčecí doba ode dne doručení (oznámení) zrušovacího rozhodnutí. Podle odst. 3 tohoto ustanovení se nárok na náhradu nemajetkové újmy promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Vznikla-li nemajetková újma

nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, neskončí promlčecí doba dříve než za 6 měsíců od skončení řízení, v němž k tomuto nesprávnému úřednímu postupu došlo. Podle ust. § 35 zákona promlčecí doba neběží ode dne uplatnění nároku na náhradu škody do skončení předběžného projednání, nejdéle však po dobu 6 měsíců.

Při vznesení námitky promlčení proti nárokům na odškodnění nemajetkové újmy vyšla žalovaná z toho, že žaloba došla soudu dne 27.1.2012. Uvedené východisko však, jak na to žalobce přílehlavě poukázal v podání ze dne 5.5.2012, není správné, neboť žaloba byla doručena soudu v elektronické podobě již dne 25.1.2012 a podáním shodného znění došlým soudu dne 27.1.2012 byla toliko doplněna (§ 42 odst. 3 o.s.ř., ve znění účinném do 30.6.2012). Nároky na odškodnění nemajetkové újmy tedy promlčeny nejsou, neboť promlčecí doba začala běžet 25.1.2012, s přihlédnutím k době, po kterou trvalo předběžné projednání nároku, byla podle § 35 zákona přerušena po celých šest měsíců, a poslední den jejího běhu tak připadl na den podání žaloby. Promlčen není ani nárok na náhradu škody – ten se promlčuje v tříleté promlčecí době běžící rovněž od pravomocného skončení trestního stíhání (viz § 32 odst. 1 zákona) a v dané věci byl uplatněn podáním došlým soudu dne 29.11.2012, tedy nepochybně v otevřené promlčecí době.

Mezi účastníky není sporu o tom, že soudní judikaturou navazující na rozsudek býv. Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.2.1990, sp.zn. 1 Cz 6/90, publikovaný pod č. 35 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1991, byl s pomocí extenzivního výkladu zákona konstituován v souvislosti se zahájením (vedením) trestního stíhání, jež neskončilo pravomocným odsouzením, nejen nárok na náhradu škody (majetkové újmy), ale i odškodnění újem nemajetkové povahy vztahovaných jak k tzv. nezákonnému (v odškodňovacím smyslu) trestnímu stíhání, tak i omezení osobní svobody (trestně stíhané osoby, typicky vazbou) v jeho rámci. Stejně tak není mezi účastníky sporu o tom (a uvedený závěr je taktéž již notorieta), že rozhodnutí o zproštění obžaloby podle ust. § 226 písm. b) trestního řádu je právě jedním z těch rozhodnutí, jež ruší účinky zahájeného trestního stíhání, činí rozhodnutí, jímž bylo trestní stíhání zahájeno, ve smyslu odškodňovacího zákona a (pouze) pro jeho účely „nezákonným“, čímž zakládá nejen nárok na náhradu škody, ale, jak zmíněno, i odškodnění újem nemajetkové povahy ve smyslu ust. § 1,2 a násl. zákona. Uvedené právo nemá pouze ten (s jistým zjednodušením vymezeno), kdo si zahájení trestního stíhání (či vazbu) zavinil sám, ten, kdo byl obžaloby zproštěn nebo proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost nebo že trestný čin byl amnestován. Existenci jakýchkoliv shora uvedených skutečností vylučujících odpovědnostní titul (tj. zejm. zavinění žalobce na zahájení trestního stíhání proti jeho osobě a/nebo vzetí do vazby) žalovaná ani netvrdila. Odpovědnostní tituly představované nezákonným či „nedůvodným“ – v uvedeném „odškodňovacím smyslu“ lze uvedené termíny považovat za synonyma – trestním stíháním a výkonem vazby v jeho rámci jsou tedy v dané věci nepochybně dány.

Soud se předně zabýval nárokem sub **a)** na odškodnění nemajetkové újmy (presumovaného vzniku, ježž žalovaná nevyvracela) za nezákonné omezení osobní svobody vazbou.

Žalobce se domáhá odškodnění nemajetkové újmy za (nesporných) 538 dnů omezení osobní svobody vazbou částkou 1.500,- Kč/den, žalovaná shledává adekvátním odškodněním částku 300,- Kč/den. Při stanovení formy a výše odškodnění vyšel soud z již ustálené judikatury Nejvyššího soudu (srov. zejm. rozsudky ze dne 11.1.2012, sp.zn. 30 Cdo 2357/2010, či ze dne 31.5.2012, sp.zn. 30 Cdo 914/2011), jež formuluje zásadní závěr, že „*při úvaze o formě a výši odškodnění v případě nezákonného omezení osobní svobody je třeba přihlídnout ke třem základním kritériím, kterými zpravidla jsou: povaha trestní věci, celková délka omezení*

osobní svobody a následky v osobní sféře poškozené osoby. Samotné držení ve vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu či do práva na soukromí, a v tomto ohledu výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech, svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Adekvátním odškodněním je částka v rozmezí 500,- Kč až 1.500,- Kč za jeden den trvání vazby, v jejímž rámci soud promítne jiné, zde uvedené a popřípadě neuvedené okolnosti svého posuzování. K tomuto rozmezí je však nutno přistupovat pouze jako k orientačnímu s tím, že podléhá toliko úvaze soudu v konkrétním případě, k jaké částce dospěje.“, zdůrazňuje tedy zásadu finančního odškodnění nemajetkové újmy (neboť bez dalšího dochází k zásahu do vůbec nejzákladnějších práv, počínaje negací svobody pohybu a práva na soukromí; konstatování porušení práva se již proto bez dalšího jeví jako zcela nedostatečná forma odškodnění), při současném zohlednění všech individuálních okolností dané věci („Při hodnocení následků neoprávněného držení ve vazbě v osobní sféře poškozené osoby je nutno vycházet z toho, že samotné držení ve vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu či do práva na soukromí a že v tomto ohledu výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech, svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Dále působí stres, nejistotu, úzkost apod. Navíc je třeba přihlídnout k dalším individuálním okolnostem jednotlivého případu, jakými mohou být životní podmínky ve vazební věznici, možnost kontaktu poškozené osoby s rodinnými příslušníky a s okolím, s tím související porušení práva na rodinný život atd. Popřípadě je třeba zabývat se též dopadem uvalení vazby do profesního života jedince, do jeho společenské pověsti a cti; v tomto ohledu může být popřípadě relevantní i skutečnost, že informace o zatčení a vzetí do vazby a za jakých okolností byla šířena.“ – 30 Cdo 2357/2010; „Ustanovení § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. je zjevným případem normy s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a které tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností.“ - 28 Cdo 2535/2011).

Soud dospívá k závěru, že denní odškodnění ve výši 350,- Kč je v případě žalobce nepřiměřeně nízké, resp. že není důvodu (a žalovaná, nutno dodat, žádný takový relevantní důvod ani netvrdila), pro odchýlení se od střední hodnoty odškodnění (1.000,- Kč/den) směrem dolů či nahoru. Žalobci hrozil vysoký trest (deset až patnáct let), délka vazby byla bez dalšího mimořádná, negativně poznamenala již jen žalobcův rodinný život (neboť v době vzetí do vazby sdílel společnou domácnost s družkou I. R. a nezletilým synem M. jakkoliv souvislost rozvratu vztahu s družkou a vazby není jejím svědeckým výsledkem přesvědčivě prokazována, žalobce vazbou bezpochyby přišel již jen o možnost žít s malým synem a výchovně na něj působit, což do té doby dle zjištění soudu činil). Vzetí do vazby na druhou stranu zásadně nepoznamenalo žalobcův profesní život, profesní vztahy a vazby, které jsou často budovány řadu let a vzetím do vazby mohou být (a nezřídka bývají) i nenávratně zpřetrhány, ukončeny, a to již proto, že žádné takové vztahy a vazby žalobce ani netvrdil – naopak sám žalobce při jednání soudu dne 29.3.2016 připustil, že „k tomu 7. 5. 2004 už mi prakticky nepatřilo nic, všechno bylo sebrané, ještě než jsem byl do té vazby vzat, čili prostě v tento okamžik už jsem byl vlastně o všechno okraden“ (dle žaloby v důsledku předchozího trestního stíhání vedeného proti žalobci posléze u Krajského soudu v Ostravě pod sp.zn. , v němž byl žalobce stíhán mj. pro trestný čin návodů vraždy, vykonal vazbu od do a pravomocně odsouzen byl posléze toliko pro trestný čin nedovoleného ozbrojování).

Adekvátním odškodněním žalobci výkonem vazby vzniklé nemajetkové újmy se tak soudu jeví právě částka 1.000,- Kč/den, tj. částka střední hodnoty v již zmíněném orientačním rozmezí. Stejně tak jako soud nevidí důvody pro její snížení, neshledává ani zásadní důvody pro její navýšení směrem k (zásadnímu) hornímu limitu. Klíčový odškodňovaný faktor – mimořádnost délky vazby – je odškodněn dle soudu adekvátně již konstrukcí odškodnění jako denního.

Bylo proto ohledně odškodnění za vazbu rozhodnuto, jak ve výrocích I a II tohoto rozsudku uvedeno, žalobci byla na odškodnění za vazbu přiznána další částka 376.600,- Kč (538 dnů x 700,- Kč), ve zbytku (co do částky odpovídající součinu 538 dnů vazby a denního odškodného 500,- Kč) byl požadavek žalobce na odškodnění nemajetkové újmy zamítnut.

Ohledně nároku sub **b)** na odškodnění nemajetkové újmy, jejíž vznik žalobce spojuje z hlediska skutkového se samotným zahájením a vedením trestního stíhání (tj. s odpovědnostním titulem představovaným nezákonným rozhodnutím) pak soud uvážil následovně.

Jak již bylo vyloženo, odpovědnostní titul (nezákonné rozhodnutí) je v dané věci dán, žalobce byl, jak nutno dovést z výsledku trestního stíhání, nezákonně (ve smyslu odškodňovacím) trestně stíhán.

Nejvyšší soud ve své ustálené judikatuře přijal a odůvodnil závěr, že „*zatímco v případě nepřiměřené délky řízení se újma na straně poškozeného presumuje, musí být újma založená jinou skutečností prokázána, není-li zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoli osoba, která by byla danou skutečností postižena, a šlo by tedy o notorietu, kterou dokazovat netřeba*“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 15.3.2012, sp.zn. 30 Cdo 2555/2010, či ze dne 3.7.2012, sp.zn. 30 Cdo 4280/2011). V případě, že soud dospěje po provedeném dokazování k závěru o vzniku (existenci) újmy odpovídající dokazováním objektivizovanému zásahu do osobnostních práv poškozeného (k tomu viz dále), je jeho následným úkolem stanovení formy či výše zadostiučinění, v rámci kteréžto činnosti vychází soud především z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání a především z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012, sp.zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněný pod č. 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Je na soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy (stanovenou ust. § 31a odst. 2 zákona relativně neurčitým způsobem) ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností.

V poměrech trestní věci žalobce vychází soud z toho, že vznik imateriální újmy (jakkoliv je trestní stíhání spojeno vždy s jistým individuálním diskomfortem trestně stíhaných osob, jež však sám o sobě k odškodnění nepostačuje) není na místě presumovat, ale prokazovat, stejně tak (a to zejm.) jako intenzitu (případně) újmy, odůvodňující peněžní odškodnění. Žalobce sice byl v průběhu trestního stíhání omezen na osobní svobodě, tato jeho újma je však odškodňována samostatně nemalou částkou 538.000,- Kč (celkem, vč. odškodnění poskytnutého žalovanou dobrovolně). Žalobce byl ohrožen vysokým, při uznání viny jistě bez dalšího nepodmíněným trestem odnětí svobody, což nemohlo nepřispět ke (zcela pochopitelnému) stresu a obavám z výsledku trestního stíhání. Jeho trestnímu stíhání se sice dostalo jisté mediální pozornosti (jak soud zjistil z důkazu provedených novinových článků), hlavním objektem této pozornosti byl však spoluobžalovaný K. a dále pak – a to zejm. – žalobce ani netvrdil, že by tato mediální pozornost vedla k nějaké jeho dehonestaci v očích osob ať už mu blízkých či dokonce široké veřejnosti, že by nějak zásadně utrpěla či byla ohrožena reputace žalobce na poli jeho dalších aktivit (např. pracovních), že by byl takřikajíc „postaven na pranýř“. Vztah s bývalou manželkou K. a dcerou A. byl poškozen již před předmětným trestním stíháním, jeho zahájení v tomto směru nepřineslo žádný další zásadní negativní podnět – jak soud zjistil z jejich výslechů; rozvrat manželství účastníků a jeho důvody byly svědkyní K. S. časově lokalizovány bezpečně do období značně vzdáleného zahájení trestního stíhání. Sám žalobce vystupuje v řízení (viz jeho již

shora zmíněný přednes při jednání soudu dne 29.3.2016) jako již k okamžiku zahájení předmětného trestního stíhání zlomený, sociálně degradovaný, nemajetný, o vše „okradený“ muž (to vše v důsledku předchozího trestního stíhání, skončeného jen několik měsíců před zahájením trestního stíhání v dané věci).

Zásadní tíživé následky trestního stíhání tvrdí žalobce následující: ztráta bydlení, rozchod s družkou, odebrání cestovního pasu a nemožnost cestovat. Pokud se jedná o první tvrzený následek (ztráta bydlení), není zcela zřejmé, co má žalobce na mysli – při jednání soudu dne 29.3.2016 sám uvedl, že se po propuštění z vazby vrátil za družkou a synem do nájemního bytu v [REDAKCE] na ulici [REDAKCE] v němž spolu žili již před vzetím do vazby, a že se po cca 14 dnech po propuštění z vazby přestěhovali jinam („družka psychicky neunášela situaci i tlak majitele...“). Ať už mínil žalobce „situaci“ cokoliv, trestní stíhání (samé, nedlouho po propuštění z vazby) to být nemohlo; o „ztrátě“ bydlení pak už vůbec nelze hovořit. Pokud se jedná o vztah s družkou R [REDAKCE], tomu trestní stíhání (odhlédnuto od vazby, jež je i v tomto směru odškodňována samostatně) jistě neprospělo, z výsledku jmenované se pak přesvědčivá vazba předmětného trestního stíhání a rozvratu jejího vztahu s žalobcem nepodává, tím spíše v konkurenci s dalšími trestními stíháními žalobce, o nichž má svědkyně dle výsledku povědomost, a to pro nedovolené ozbrojování (jednalo se o trestní věc zmíněnou již shora, vedenou u Krajského soudu v Ostravě pod sp.zn. [REDAKCE]) a nedovolenou výrobu lihu (vedenou, jak žalobce uvedl, u Okresního soudu v Ostravě pod sp.zn. [REDAKCE] a zastavenou v roce 2011 z důvodu promlčení). Konečně pokud se jedná o odebrání pasu, žalobce ani netvrdil, kam snad hodlal cestovat, v jakých cestách a za jakým účelem mu takto bylo zabráněno, resp. jak realizoval právo zahraničního volného pohybu v období před odebráním pasu; v této souvislosti je opět nutno připomenout, že žalobce se nacházel dle vlastních tvrzení již před zahájením trestního stíhání v zásadních existenčních problémech („okraden“), první více než rok a půl trestního stíhání je pak ztotožnitelný s vazbou a odškodněním převyšujícím půl miliónu korun...

Soud považuje za nutné zdůraznit, že nikterak nezpochybňuje, že žalobce mohl být nucen v průběhu trvání trestního stíhání (i po propuštění z vazby) konfrontovat své výhledy, plány, úmysly s možností odsouzení za trestný čin, který nespáchal, a že celou situaci mohl vnímat a vnímal (jak soud nemá důvodu nevzít za prokázané již výsledkem svědkyně [REDAKCE] bolestně, tím spíše, že jen nedlouho před zahájením trestního stíhání v dané věci čelil trestnímu stíhání ve věci jiné. Uvedené však samo o sobě nemůže zdůvodnit závěr o vzniku újmy, potažmo nutnosti finanční satisfakce. V nálezu ze dne 11.10.2006, sp.zn. IV. ÚS 428/05, Ústavní soud uzavřel, že „je jistě právem a povinností státu zajišťovat ochranu společnosti skrze vyšetřování podezření ze spáchání trestné činnosti a jednotlivec je povinen v určitém rozsahu omezení z toho vyplývající snášet. Pokud však orgány činné v trestním řízení dospějí k pravomocnému rozhodnutí, které se posléze ukáže jako nezákonné, nebo si v průběhu trestního řízení počínají nezákonným způsobem či způsobem neslučitelným s ochranou základních práv, čítajíc v to nejen extrémní případy nelidského či ponižujícího zacházení, ale též případy průtahů v řízení, jedná se o postupy, kterými již porušují jednotlivá osobnostní práva, jejichž ochrana je garantována čl. 10 Listiny“. V případě žalobce k žádným z takto zmíněných postupů nedošlo. Proto soudu nezbylo, než žalobu v nároku sub b) zamítnout pro absenci vzniku odškodnitelné újmy.

K nároku sub c) soud uvádí následující.

Pokud se jedná o vlastní průběh namítaného řízení, ze soudního spisu Krajského soudu v Ostravě sp.zn. [REDAKCE] (obsahujícího v 19 svazcích bezmála čtyři tisíce číslovaných listů, dále i jen „spis“ a „soud“) bylo zjištěno následující.

Trestní stíhání žalobce bylo zahájeno usnesením ze dne 7.5.2004, pro pokus trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 8 odst. 1 TZ k § 140 odst. 2 TZ, s odkazem na § 143 TZ, u něhož k dokonání skutku nedošlo, a pro trestný čin padělání a pozměňování peněz podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. b) TZ, s odkazem na § 143 TZ, a pro přípravu trestného činu padělání a pozměňování peněz podle § 7 odst. 1 TZ k § 140 odst. 2, odst. 3 písm. b) TZ, s odkazem na § 143 TZ, v souběhu s přípravou k trestnému činu podvodu podle § 250 odst. 1,4 TZ. Dne 7.5.2004 byl žalobce zadržen, dne 9.5.2004 vzat do vazby, z níž byl propuštěn dne 26.10.2005. Obžaloba žalobce, J. P. Ing. I. F. I. K. M. P. Ing. J. P. R. G. a MUDr. P. K. byla soudu doručena dne 5.5.2005. Hlavní líčení se konala ve dnech 21.-23.9.2005, 6.10.2005, 23.-24.3.2006, 18.-19.4.2006, 11.-12.5.2006, 16.6.2006, 7.9.2006, 20.-21.9.2006 a dne 6.10.2006 bylo ve věci rozhodnuto zprošťujícím rozsudkem. Proti tomuto rozsudku podalo Krajské státní zastupitelství v Ostravě odvolání a Vrchní soud v Olomouci dne 31.5.2007 rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a rozhodnutí. Poté se konalo hlavní líčení ve dnech 27.5.2009 (předcházelo rozsáhlé dožadování cizozemských orgánů), 12.10.2009, 12.5.2010 a dne 25.6.2010, kdy byl vydán znovu zprošťující rozsudek. Trestní stíhání žalobce skončilo usnesením Vrchního soudu v Olomouci č.j. [redacted] ze dne 25.1.2011, kterým bylo podle § 256 TR zamítnuto odvolání státní zástupkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. [redacted] ze dne 25.6.2010, jímž byl žalobce společně s dalšími spoluobviněnými zproštěn obžaloby podle § 226 písm. b) tr. řádu. Dle závěru odvolacího soudu se nepodařilo prokázat subjektivní stránku žalovaných trestných činů, resp. jejich přípravy. K tomu odvolací soud dodal, že obžalovaní po objektivní stránce skutečně

[redacted]
[redacted]
[redacted]
když nebyla spolehlivě bez rozumných a důvodných pochybností prokázána subjektivní stránka jejich posuzované trestné činnosti. Podle odůvodnění tohoto rozsudku byla ve věci slyšena řada svědků a konzultant znaleckého ústavu Ostravská znalecká, a.s., který prováděl konzultaci ohledně listiny, na niž ústav zpracovával posudek, dále soud provedl důkaz znaleckým posudkem znalce Ing. Františka Tomáška z oboru ekonomika, peněžnictví a pojišťovnictví se specializací na bezhotovostní platební styk a posudkem znalce RNDr. Miroslava Musila, týkajícím se pravosti listin a posudkem ústavu Ostravská znalecká, a.s. Dále soud provedl důkaz zprávou Bankovní asociace Praha a odposlechy, zprávou Policejního prezidia ČR, Národní ústředny Interpolu, zprávou Ministerstva spravedlnosti USA, zprávou Státního zastupitelství Berlín, zprávou Státního zastupitelství Kolín a zprávou Ministerstva vnitřní bezpečnosti USA (jež byly obstarávány cestou dožadání). Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25.6.2010, č.j. 36 T 3/2005-3475 tak nabyl právní moci dnem 25.1.2011.

Otázka ne/přiměřenosti délky předmětného trestního stíhání již byla soudu posuzována ve věci spoluobžalovaného J. P. vedené u zdejšího soudu pod sp.zn. [redacted]. Městský soud v Praze jako soud odvolací v této věci dospěl k závěru o přiměřenosti délky řízení (jak je soudu zdejšímu známo z rozsudku ze dne 30.4.2013, sp. zn. [redacted]), který odůvodnil tak, že „[v]zhledem ke složitosti věci, k tomu, že se jednalo o osm obžalovaných, bylo třeba provést řadu důkazů, a to zejména znaleckými posudky, a bylo prováděno též dožadání do ciziny (USA, SRN-mezinárodní prvek), pro které bylo třeba překládat listiny, nepovažuje odvolací soud danou délku řízení za nepřiměřenou s ohledem na dobu, za níž bylo možné za popsané situace očekávat vydání rozhodnutí.“. S uvedeným závěrem se zdejší soud i ve věci žalobce ztotožňuje, pro stručnost na něj odkazuje, a to tím spíše, že, jak je soudu známo rovněž z jeho činnosti, dovolání J. P. proti tomuto rozsudku odvolacího soudu byl odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu jako soudu dovolacího ze dne 19.5.2015, sp.zn. [redacted] (byť jako vadné), stejně tak byla odmítnuta ústavní stížnost jmenovaného, a to usnesením Ústavního soudu ze dne 31.8.2015,

sp.zn. I. ÚS 2026/15; v něm Ústavní soud k otázce přiměřenosti délky předmětného trestního stíhání uvedl, že shledal-li odvolací soud dobu 6 let a 8 měsíců trvání trestního stíhání s přihlédnutím k jím rozvedeným okolnostem nikoliv nepřiměřenou, nelze tomuto jeho závěru z hlediska ústavně zaručených práv stěžovatele J. P. nikoliv vytknout.

Jestliže tedy uvedených 6 let a 8 měsíců trvajících řízení bylo vyplněno zejm. rozsáhlým dokazováním ve složitější trestní věci, konal se značný počet hlavních líčení a soudy v meritu takto složité trestní věci rozhodovaly dvakrát na dvou stupních soudní soustavy, nevidí soud důvodu, proč shora uvedený závěr odvolacího soudu, aprobovaný rovněž Ústavním soudem, nesdílet. Žalobou uplatněný nárok sub c) byl proto zamítnut, neboť k nesprávnému úřednímu postupu představovanému nepřiměřenou délkou řízení nedošlo.

Konečně pokud se jedná o nárok sub d), předně nutno konstatovat, že nelze vyloučit, že trestní stíhání (a v jeho rámci vykonaná vazba či z něj vzešlý trest) mohou vést k újmě na zdraví (žalobcem tvrzena duševní porucha, duševní potíže), hodnotitelné kritérii vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, účinné do 31.12.2013 a tedy v dané věci plně aplikovatelné (srov. § 3028 odst. 3 o.z.).

Otázka posouzení škody na zdraví a jejích příčin je věcí odborného posouzení, stejně jako provedení bodového ohodnocení bolestného a ztížení společenského uplatnění. Znaleckým posudkem MUDr. Ivana Davida, znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, bylo prokázáno, že žalobce v souvislosti s předmětným trestním stíháním (hrozbou vysokého trestu v něm, výkonem dlouhé vazby v jeho rámci) trpí [REDAKCE], v jejímž důsledku došlo ke ztížení společenského uplatnění žalobce, hodnotitelnému podle položky 016 v příloze cit. vyhlášky 1.200 body, přičemž současně jsou dány důvody pro zvýšení odškodnění podle § 6 odst. 1 písm. c) cit. vyhl. o 30%.

Znalec se dle soudu zhostil znaleckého úkolu logickým a přesvědčivým způsobem (včetně zhodnocení předmětného trestního stíhání a vazby v něm vykonané jako stresoru působícího v kontextu stresoru představovaného předchozím trestním stíháním a výkonem vazby v něm), závěry, které v posudku formuluje, považuje soud za odpovídajícím způsobem zdůvodněné. Soud nemá pochybnosti o věcné správnosti znaleckého posudku, tento hodnotí jako přesvědčivý co do závěrů, úplný co do vztahu k zadání, znalec dle soudu vycházel z dostatečných (pro zpracování posudku), věcně správných podkladů.

Výše odškodnění ztížení společenského uplatnění tedy v případě žalobce na podkladě shora uvedených závěrů znaleckého posudku činí celkem 187.200,- Kč (1.560 bodů x 120,- Kč; § 7 odst. 2 vyhl. č. 440/2001 Sb.). S ohledem na uvedené neměl soud důvodu nevyhovět požadavku žalobce na náhradu škody na zdraví v požadované výši 180.000,- Kč v celém rozsahu.

Soud tak žalobě vyhověl v nárocích sub a) co do částky 376.600,- Kč a sub d) ohledně (celé) požadované částky 180.000,- Kč, ve zbytku ji zamítl.

Pokud se jedná o žalobou požadované příslušenství, žalobce požadoval kromě zaplacení jistiny rovněž zaplacení úroku z prodlení. Nárok věřitele na zaplacení úroků z prodlení vzniká podle ust. § 517 odst. 1 a 2 obč.zák. tehdy, nesplní-li dlužník svůj peněžitý dluh řádně a včas, tedy je-li v prodlení. Žádost o odškodnění byla žalované doručena dne 11.7.2011. Dle ust. § 15 odst. 2 zákona, domáhat se náhrady škody u soudu může poškozený pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen. S ohledem na znění posledně citovaného ustanovení stojí soudní judikatura na konstantním závěru, že stát se ocitá v prodlení s náhradou škody (a nepochybně i nemajetkové újmy) způsobené nezákonným

rozhodnutím teprve uplynutím šestiměsíční lhůty určené k předběžnému projednání nároku, jež začíná běžet ode dne uplatnění nároku poškozeným u příslušného úřadu, teprve ode dne následujícího po uplynutí lhůty jej stíhá povinnost zaplatit úrok z prodlení (srov. bod 10. Stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13.4.2011, Cpjn 206/2010). První den prodlení v dané věci připadl, pokud se jedná o nároky na odškodnění nemajetkové újmy, na 12.1.2012, neboť zmíněná šestiměsíční lhůta uplynula dne 11.1.2012; v případě nároku na náhradu škody však připadl první den prodlení až na 10.7.2013, neboť v případě tohoto nároku šestiměsíční lhůta k plnění uplynula až dne 9.7.2013 (podání ze dne 28.11.2012, kterým žalobce uvedený nárok uplatnil, bylo žalované – soudem – doručeno dne 9.1.2013; uvedený nárok předběžně uplatněn nebyl, žalobce sice v žádosti o odškodnění psychickými potížemi argumentuje, žádný škodní nárok však v této souvislosti neformuluje). S ohledem na shora uvedené proto soud žalobě, pokud se jedná o požadavek na úrok z prodlení, vyhověl ve výroku I. v rozsahu tam uvedeném, a to v zákonné výši stanovené nařízením vlády č. 142/1994 Sb., ve znění účinném k prvnímu dni prodlení (§ 1). Ve zbytku (tj. jednak co do požadavku na zaplacení úroku z prodlení z přisouzené částky 180.000,- Kč za období, kdy prodlení žalované s její úhradou ještě nenastalo, jednak co do úroku z prodlení požadovaného z částek, v nichž byla žaloba zamítnuta) jej zamítl (výrok II).

O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 142 odst. 2 o.s.ř. za situace, kdy žalobce byl procesně plně úspěšný v nárocích (§ 142 odst. 3 o.s.ř.) sub a) a d), žalovaná naopak plně uspěla v nárocích sub b) a c). Výsledek řízení je z tohoto pohledu (žalobou uplatněny čtyři nároky se samostatným skutkovým základem, každý z účastníků uspěl ve dvou z nich) procesně rovnocenný.

O nákladech státu odpovídajících znalečnému uhrazenému znalci Davidovi soud nerozhodoval, neboť žalovaná by platila náklady řízení státu fakticky „sama sobě“, jakkoliv jiné organizační složce státu, žalobce pak byl soudem osvobozen od soudních poplatků (§ 148 odst. 1 o.s.ř.).

Lhůta k plnění ve vyhovujícím výroku ve věci samé (výrok I) byla stanovena v souladu s ust. § 160 odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř., když soudu je z jeho činnosti známo, že tato lhůta odpovídá podmínkám čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná při výplatě peněžních plnění řídí. Soudu pak nejsou známy okolnosti, pro něž by bylo důvodné se domnívat, že stanovení delší lhůty k plnění oproti třídní lhůtě zákonné může způsobit žalobci jakoukoliv újmu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího. Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo na nařízení exekuce.

V Praze, dne 7. dubna 2016

JUDr. Pavel Vlach v. r.
soudce

za správnost vyhotovení:
Eva Hrdličková